

Bir geleneğin gelenek olabilmesi için en az üç kuşağın kültürel birikimlerini gelecek kuşaklara aktarmalarıyla mümkün olur. Bu geleneğin izini sürenler sürekli kendini yenileyerek geçmişteki birikimlerinin üzerine yenilerini koyarak gelecek kuşaklara bu birikimi miras olarak bırakırlar.

Korkut Ata'dan günümüze âşıkların, türkü yakanların, türkü çığırınların ellerinde olmazsa olmazı -kopuzun atası- saz olmadan âşığın eli kolu bağlanır, dilinde dökülenler telin-tezenenin arasında süzülerek ruhumuzu gönendirmezler.

Günümüzde "modası geçmiş şiir" olarak kabul ettirilmeye çalışılan hece şiiri biz istesekte istemesekte bir türkünün, sözü özlü anlatmanın arasından geleneğin o "horozlu ayna"sının şavkını gönlümüze yansıtır. Yaşadığımız zaman diliminde her ne kadar da hece şiiri yazanlar serbest şiire, serbest şiir yazanlar hece şiirine bön bön bakıp dursalar da geçmişte yakılmış ve dumanı bir türlü eksilmeyen bir türküde mutlaka birleşirler. İşte bu birliktelikte geçmiş ve gelecek arasına kurulan gelenek köprüsüdür. Bir köprünün ayakları ne kadar sağlamısa o kadar ömürlü bir köprü olur.

Bizden önceki kuşakların sazın tınısı eşliğinde iki âşığın karşılıklı atışması/deyişmesi her ne kadar da günümüzde bu geleneğin son ustaları tarafından icra edilmeye çalışılsa da hece şiiri yazanlar da âşıklık geleneğinden aldıkları ilhamla uzaktan uzağa da olsa birbirleriyle atışarak/deyişerek bu geleneği sürdürme gayreti içinde olmuşlardır. Yazımıza konu olan Mehmet Gözükara ve İsmail Kutlu Özalp'ın *Sazsız Atışma*'sı da bu alanda bizden sonraki kuşaklar için geleneğin önemli köprüleri arasında yer alacaktır.

Söz konusu kitabın 52. sayfasına kadar olan bölümü tabiri caizse bir akord olarak geçer. Belki bilmeyenler için (kitap ile ilgili düşünceler ve gelenek üzerine konuşmalar) önemli olabilir ama bizim için kitabın önemi 53. sayfadan başlıyor. Mehmet Gözükara rakibini meydana şöyle buyur eder:

*Atışma dediğin alevdir közdür
Muhabbet kurulu bir yaya benzer
Sözü mecrasının içinde yüzdür
Bu meydan dalgalı deryaya benzer (s.53)*

Gözükara atışmanın iki yanı keskin bir kılıç gibi keskin olduğunu, sözü yerinde ve uslubu dairesinde söyleyerek rakibini de nasıl atışacaklarına dair üstü kapalı ama içi açık sözlerle meydana davet eder. İsmail Kutlu Özalp ise aynı uslupla rakibine şöyle cevap verir:

*Sözler ki ateşten közden örülür
Bir güneşe benzer bir aya benzer
Muhabbet dediğin özden örülür
Çağlar, çağlaması deryaya benzer (s.53)*

Her iki şair/aşık Elbistanlı'dır. Gözükara, Elbistan'da Özalp ise İstanbul'da teknolojinin imkanlarından faydalanarak atışmayı sürdürürler.

Gözükara :
*Ne kitabı vardır ne de mektebi
İnsan fitratında taşır edebi
Gözükara yerde koymaz talebi
Seyircisiz meydan tenhaya benzer*

Kutlu Ozan:
*Kutlu söz açınca laleden gülden
Görünür yâr yüzü perdeden tülден
muhabbet var ise can u gönülden
Her bir yer cennet-i a'laya benzer. (s.55)*

Gözükara her ne kadar da teknolojinin imkanlarını kullanıp karşılıklı yazışarak atıştıklarını unutarak rakibini meydana davet eder ama rakibi de dil ve gönül kıvraklığı ile önemli olanın gönül meydanı olduğunu, bu meydanda söz güreşinin seyircilerinin gönül ehli insanlar olduğunu uslubu dairesinde söylemeye çalışır.

1 Gözükara, Mehmet, Kutlu, İsmail Özalp, -İki Yürek Bir Ses Oldu-Sazsız Atışma, Sage Yayıncılık, Ankara 2017.